

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ

кафедра соціальної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 32 «КРИЗОВІ ПСИХОЛОГІЧНІ ВТРУЧАННЯ»

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Освітньо-професійна програма «ПСИХОЛОГІЯ»

Спеціальність – С4 «Психологія»

Галузь знань – С «Галузь знань Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Освітня кваліфікація: Бакалавр психології

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «26» серпня 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Кризові психологічні втручання
Викладач (і)	Гоян Ігор Миколайович
Контактний телефон викладача	+38-0342-596149
E-mail викладача	ihor.hoian@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.cnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15:00-17:00

2. Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Кризові психологічні втручання» спрямована на формування у майбутніх психологів системи знань і практичних навичок щодо надання ефективної психологічної допомоги особам, які перебувають у стані гострої кризи або пережили травматичні події. Курс охоплює вивчення основних моделей кризового психологічного втручання, методів оцінки рівня стресу та супутньої симптоматики, технік стабілізації емоційного і когнітивного станів та профілактики посттравматичних розладів.

Особлива увага приділяється розвитку практичних умінь діагностики кризових станів людини і застосуванню сучасних протоколів психологічної допомоги в умовах підвищеного стресу та гострої кризової ситуації.

Засвоєння курсу забезпечує підвищення професійної компетентності здобувачів освіти та сприяє їхньому успішному професійному становленню, а також ефективній самореалізації у галузі психології.

Основні завдання навчальної дисципліни:

1. Осмислення основних концепцій, що розкривають сутність, специфіку та феноменологію кризових станів людини.
2. Формування розуміння основних напрямів психологічної допомоги людині, яка знаходиться у гострій кризовій ситуації та особливостей їх практичного застосування.
3. Засвоєння сучасних підходів, методів та протоколів кризового психологічного втручання, а також принципів надання невідкладної психологічної допомоги людині у стані гострої кризи.
4. Розвиток навичок ефективної взаємодії, супроводу та роботи з людьми, які перебувають у гострому кризовому стані, з метою стабілізації їх емоційного та когнітивного станів, запобігання розвитку психічних і поведінкових розладів та збереження психологічного благополуччя.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета – формування у майбутніх психологів системних знань і практичних навичок кризового психологічного втручання, спрямованих на оцінку та стабілізацію емоційного, когнітивного і поведінкового станів людини, що знаходиться у гострій кризовій ситуації та запобігання розвитку в неї психічних та поведінкових розладів.

Цілі курсу:

Теоретична:

-ознайомлення студентів із сутністю, природою, причинами та специфікою гострих кризових станів, а також особливостями психічного здоров'я людини, що перебуває у стані гострої кризової ситуації.

Методологічна:

-осмислення концептуальних та методологічних засад кризового психологічного втручання та алгоритмів надання негайної кризової психологічної допомоги.

Практична:

-набуття навичок проведення кризового інтерв'ю та негайної психологічної допомоги з метою стабілізації емоційного, когнітивного та поведінкового стану людини та запобігання у неї психічних і поведінкових розладів.

Ціннісно-етична:

- формування професійної відповідальності, дотримання етичних стандартів і принципів безпеки під час роботи з клієнтами, що перебувають у гострих кризових ситуаціях.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

Компетентності:

ІК – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання юридичних та морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність їх неухильно дотримуватись.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання:

ПРН9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).

ПРН11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

ПРН12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПРН22. Здійснювати психологічні інтервенції (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу) з використанням індивідуальних та групових методів роботи).

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції:	денна - 12 год, заочна – 4 год
Семінарські/практичні :	денна – 18 год, заочна – 6 год
Самостійна робота:	денна – 60 год, заочна – 80 год

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	С4 Психологія	3	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Змістовий модуль 1. «Кризові психологічні втручання у системі психологічної допомоги: теоретико-прикладні аспекти».			
Тема 1. Предмет, мета, структура, основні завдання курсу “Кризові психологічні втручання”. Теоретичні основи та особливості кризового психологічного втручання. Зміст, завдання та основні цілі кризового психологічного втручання. Кризове психологічне втручання у структурі психологічної допомоги. Основні категорії та поняття кризового психологічного втручання: психологічна проблема, життєва ситуація, критична ситуація, кризова/травмівна подія, криза, стрес, фрустрація, психічна травма тощо. Основні принципи та етичні правила кризового психологічного втручання.	2/2	2/1	8/10
Тема 2. Криза як феномен психологічної допомоги. Поняття кризи. Основні ознаки початку кризи. Умови виникнення кризи. Типологія криз. Криза, кризова подія, кризова ситуація, кризовий стан, кризове реагування: співвідношення понять. Моделі протікання кризи О. Александров, В. Заїка, Д. Каплан і інші. Переживання як процес подолання кризи (Ф. Василюк). Основні типи переживання: гедоністичні, реалістичні, ціннісні, творчі. Динаміка кризи. Емоційний фон кризи: депресія, деструктивні почуття, самотність. Визначення та концептуалізація нормативної та ненормативної кризи. Соціально-психологічні детермінанти кризи. Основні підходи у зарубіжній та	2	4/1	8/12

вітчизняній психології до вивчення вікових криз. Підходи до вивчення екзистенційних і духовних криз (В.Франкл, Р.Асаджіолі, С.Гроффа, Е.Йоманста ін.). Психологічні особливості поведінки людини в кризових станах.			
Тема 3. Стрес як основа кризового реагування. Поняття стресу. Психічна структура стресу. Види стресу. Класифікація стресових ситуацій у психології. Основні механізми, форми та стадії стресової реакції. Роль стресу у формуванні кризових станів. Стрес у контексті кризової допомоги. Техніки психолога при роботі зі стресом клієнта.	2	1	8/12
Тема 4. Стратегія, тактика та методи кризового психологічного втручання. Стратегія і тактика у роботі з кризовими клієнтами (безпека, ресурс, відреагування, підтримка). Основні етапи кризового психологічного втручання та їх специфіка: оцінка ситуації; стабілізація; встановлення контакту; активне слухання; інтервенція та підтримка; планування подальших кроків. Мікротехніки кризового психологічного втручання: калібровка, підлаштування, ведення, вміння ставити запитання, переказ оповіді клієнта, інтерпретація (тлумачення), саморозкриття, підведення підсумків (резюме), домашні завдання. Екологія допомоги кризовим клієнтам.	2/1	2/1	12/14
Тема 5. «Кризові психологічні втручання у спеціальних групах населення». Особливості кризової психологічної допомоги з особами різного віку (діти, підлітки, дорослі, літні люди). Кризові психологічні втручання у випадках втрати (смерті, розлученні, хворобах тощо). Кризова психологічна допомога для особливо вразливих груп населення (жертви насилля, терористичних актів, катастроф та природних лих, внутрішньо-переміщені особи, військові та ветерани). Кризове втручання при спробах суїциду.	4/1	8/2	24/32
ЗАГ.:	12/4	18/6	60/80

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни проводиться за 100-бальною шкалою та включає поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль забезпечує систематичну перевірку розуміння теоретичних положень дисципліни, здатності аналізувати концептуальні та методологічні засади кризового
---	---

	<p>психологічного втручання, а також опанування практичних навичок надання негайної кризової психологічної допомоги.</p> <p>Поточний контроль здійснюється у таких формах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - активна участь у семінарських заняттях – спрямована на перевірку засвоєння теоретичних положень, уміння аргументовано висловлювати думку та брати участь у дискусіях; - проходження колоквіумів за відповідними темами – дозволяє оцінити рівень розуміння ключових концепцій і методологічних засад дисципліни; - самостійна робота студентів – спрямована на самостійне опрацювання навчального матеріалу, закріплення знань та формування аналітичних і практичних навичок. <p>Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену, що спрямований на комплексну перевірку засвоєння теоретичних знань, здатності аналізувати концептуальні та методологічні засади кризового психологічного втручання, а також на оцінку вміння застосовувати отримані знання та навички для надання психологічної допомоги людині, що знаходиться в стані гострої кризової ситуації.</p> <p>Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) усні відповіді на семінарських заняттях з використанням візуалізованих презентацій своїх відповідей, підготовка есе, доповідей, доповнень тощо – максимально 10 балів. 2) колоквіум з відповідної теми – здійснюється у формі комп'ютерного тестування із наперед визначених питань з кожної теми навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів – 15. 3) контроль за самостійною роботою (КСР) – здійснюється у формі комп'ютерного тестування із наперед визначених питань з кожної теми навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів – 25. 4) підсумковий контроль – екзамен – максимально 50 балів. <p>Мінімальна кількість балів для допуску до екзамену – 25 балів. Оцінка за курс – мінімально – 50 балів; максимально – 100 балів</p>
Семінарські заняття	<p>Семінарські заняття спрямовані на закріплення та поглиблення теоретичних знань з курсу, формування практичних умінь і навичок у сфері роботи з людьми, що перебувають у гострих кризових станах, розвиток аналітичного та критичного мислення, а також комунікативної компетентності.</p> <p>У процесі семінарських занять здобувачі освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відпрацьовують психологічні техніки та методи кризових психологічних втручань; - аналізують конкретні випадки (case study) та формують оптимальні стратегії допомоги клієнтам, що перебувають у гострих кризових станах; - розвивають уміння публічного виступу, аргументації власної позиції та ведення професійної дискусії; - формують ціннісне ставлення до професії, професійну етику та емпатійні навички. <p>Робота на семінарських заняттях оцінюється за наступними критеріями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретична підготовка:

	<p>студент ознайомлений із літературою та матеріалами теми, володіє понятійним апаратом, демонструє розуміння ключових концепцій, теорій, підходів тощо.</p> <p>2. Аналітична діяльність: уміння аналізувати психологічні ситуації, визначати проблеми клієнта, пропонувати можливі шляхи кризового консультування.</p> <p>3. Виконання практичних завдань: студент демонструє застосування технік кризового консультування, ефективно виконує рольові вправи, case study, проектування сценаріїв консультацій.</p> <p>4. Комунікативна активність: Студент аргументовано висловлює власну позицію, бере участь у дискусіях, коректно взаємодіє з колегами, дотримується етичних норм. Таким чином за участь у семінарських заняттях здобувач може отримати максимально 10 балів як частини підсумкової оцінки курсу.</p>
Колоквіум	<p>Колоквіум із відповідної теми навчальної дисципліни спрямований на перевірку рівня засвоєння теоретичного матеріалу з дисципліни, формування здатності до аналізу та синтезу інформації, розвитку критичного мислення та самостійного прийняття рішень у межах професійної компетентності психолога. Проходження колоквіуму дозволяє оцінити знання ключових понять, моделей, методів та підходів кризового психологічного втручання, а також здатність застосовувати їх у симульованих або типових практичних ситуаціях.</p> <p>Таким чином за проходження колоквіуму здобувач може отримати максимально 15 балів.</p>
Самостійна робота	<p>Метою самостійної роботи є набуття додаткових знань і практичних навичок з навчальної дисципліни «Кризові психологічні втручання», поглиблення розуміння теоретичних засад та розвиток професійних компетентностей психолога, кризового психолога.</p> <p>Реалізація мети забезпечується через систему навчально-методичних засобів, передбачених для курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підручники, навчальні та методичні посібники; - конспекти лекцій та навчальні матеріали; - електронні ресурси та інші методичні матеріали. <p>Результати самостійної роботи можуть проявлятися у різних формах студентської активності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - участь у лекційних та практичних заняттях; - підготовка тез виступів, презентацій, есе; - проходження тестових зрізів (колоквіумів); - виконання самостійної роботи (КСР) та інших індивідуальних завдань. <p>Сукупна кількість балів за самостійну роботу становить 25 балів.</p>
Вимоги до тестування	<p>Під час вивчення дисципліни в аудиторний/поза аудиторний час передбачені тестування у системі дистанційного навчання.</p> <p>Структура тесту: загальна кількість питань – 15; на одне поставлене питання є чотири варіанти відповідей, одна з яких правильна.</p>

	Оцінка за тест виставляється пропорційно кількості правильних відповідей - від 0 до 100 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуск до підсумкового контролю здійснюється на основі оцінювання рівня досягнення студентами програмних результатів і зарахування виконаних ними завдань. Для цього отримані бали сумуються, і їхня кількість повинна бути не меншою ніж 25 балів. Студент допускається до підсумкового контролю – (екзамену) – за умови набрання не менше ніж 25 балів із максимально можливих 50 балів.
Підсумковий контроль	<p>Екзамен, як частина підсумкової оцінки проводиться в письмово-усній формі. Здобувачі надають відповідь на питання екзаменаційного білету. Максимальний екзаменаційний бал становить 50 балів.</p> <p>Критерії оцінювання відповіді здобувача на екзамені:</p> <p>41-50 балів - здобувач подає повну і правильну відповідь на усі питання екзаменаційного білета; демонструє змістовні знання фактологічного матеріалу, основних теоретичних та практичних питань курсу; творчо застосовує теоретичний апарат дисципліни; вичерпно відповідає на поставлені додаткові запитання.</p> <p>31-40 балів - здобувач, загалом, подає правильну відповідь на усі питання екзаменаційного білета; демонструє змістовні знання фактологічного матеріалу, основних теоретичних та практичних питань курсу; застосовує теоретичний апарат дисципліни; на поставлені додаткові запитання відповідає з деякими неточностями та недоліками.</p> <p>21-30 балів - здобувач подає поверхневу відповідь на питання екзаменаційного білета; припускається грубих помилок при висвітленні фактологічного матеріалу, основних теоретичних та практичних питань курсу; частково пробує дати відповідь на додаткові запитання; демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення.</p> <p>11-20 балів - здобувач демонструє недостатнє володіння програмним матеріалом, термінологією та матеріалами обов'язкової літератури; відповіді фрагментарні та практично відсутні.</p> <p>0-10 балів здобувач не здатний надати відповідь на жодне питання екзаменаційного білету, що свідчить про відсутність володіння програмним матеріалом дисципліни, термінологією дисципліни, матеріалами обов'язкової літератури.</p> <p>Отримані бали за екзамен додаються до підсумкової 100-бальної оцінки курсу.</p>

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекційні заняття	0
Семінарські заняття	10
Колоквіум	15
Самостійна робота	25
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

Підсумкова оцінка з курсу «Кризові психологічні втручання» виставляється за 100 – бальною шкалою (ECTS) і фіксується у електронній відомості, заліковій книжці, індивідуальному плані студента.

Розподіл балів для оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
70-79	C	
60-69	D	задовільно
50-59	E	
26-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання:

90–100 балів (A), («відмінно») – здобувач демонструє міцні, глибокі та системні знання навчального матеріалу; відповідь студента змістовна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і навички; вміє пов'язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова студента професійно грамотна.

80–89 балів (B), («добре») - здобувач демонструє міцні, повні та ґрунтовні знання навчального матеріалу; виявляє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати та систематизувати інформацію, встановлювати зв'язок з обраною професією та робити відповідні висновки; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень загальної мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

70–79 балів (C), («добре») - здобувач демонструє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо змістовні та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але не зовсім конкретні і точні висновки; відчуває труднощі у поєднанні теоретичних положень з практикою; володіє фрагментарними навичками у роботі з джерелами інформації; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

60–69 балів (D), («задовільно») - здобувач демонструє фрагментарне відтворення незначної частин навчального матеріалу; володіє нечіткими уявленнями про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які самостійно не здатний виправити після коректування запитань викладача; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не здатний логічно обґрунтувати та викласти свою думку.

50–59 балів (E), («задовільно») - здобувач демонструє мінімально достатні знання з навчального матеріалу дисципліни; недостатньо орієнтується в основних теоретичних поняттях змістового модуля, теми; із суттєвими помилками застосовує свої знання при вирішенні практичних завдань курсу.

25-49 балів (FX), («незадовільно»), (з можливістю повторного складання) - здобувач не демонструє мінімально достатніх знань з навчальної дисципліни; не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування теоретичних знань при вирішенні практичних завдань.

0–24 балів (F), («незадовільно»), (з обов'язковим повторним курсом) - здобувач не володіє мінімально достатнім рівнем знань з навчальної дисципліни; не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування теоретичних знань при вирішенні практичних завдань.

7. Політика навчальної дисципліни

<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Політика курсу «Кризові психологічні втручання» ґрунтується на принципах академічної доброчесності, що забезпечує її прозорість та законність діяльності і здійснюється на основі відповідних нормативних документів: Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (http://surl.li/dhres); Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (http://surl.li/dhrfb); Положення про запобігання академічному плагіату в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (http://surl.li/dzugk); Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (http://surl.li/dhrfg).</p>
<p>Пропуски занять</p>	<p>Відпрацювання пропущених занять відбувається згідно графіку консультацій викладача з навчальної дисципліни, за винятком поважної причини у студента (документальне підтвердження).</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>Виконання завдань студентом після встановленого терміну допускається лише у виняткових випадках, що підтверджені документально (наприклад, хвороба, об'єктивні форс-мажорні обставини тощо).</p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Вирішується згідно чинного законодавства України, Статуту університету. Під час дистанційного проведення занять є вимога щодо ввічкнення відеокамер під час онлайн-конференцій.</p>
<p>Комунікація із викладачем</p>	<p>Усі робочі питання, що пов'язані із навчальною дисципліною розглядаються виключно через електронну корпоративну пошту. У листі слід зазначити: прізвище/ім'я студента, рік навчання, назву дисципліни, та короткий опис питання або запиту. Особисті звернення або комунікація через інші канали (месенджери, соцмережі) не розглядаються. Викладач відповідає протягом тривалості робочого тижня.</p>
<p>Неформальна освіта</p>	<p>Відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://surl.li/rvfvr є можливість отримати додаткові бали,</p>

пройшовши онлайн-курси за відповідними тематиками на платформах Coursera, Prometheus, Edera та інші, які мають узгоджуватися попередньо з викладачем.

8. Рекомендована література

Основна література

1. Адаптивні антистресові психотехнології [Текст] : навч. посібник / В. І. Розов. – К. : Кондор, 2022. – 278 с.
2. Антистрес. Комплексний підхід до керування емоціями. Новий спосіб життя [Текст] / Давид Серван-Шрейбер. – К. : КНТ, 2024. – 188 с.
3. Анєнкова І.П., Байдан М.А., Русова В.М. Психологічне консультування. Навч. посіб./ І.П. Анєнкова, А.М. Байдан, В.М. Русова. Київ: Каравела, 2018.
4. Буллах І. С. Бушай І. М., Кузьменко В. У., Помиткін Е. О., Алексєєва Ю. А. Консультативна психологія: навч. посіб. Київ, 2016. 458 с.
5. Бурлакова І.А. Кризова психологія. Навчально-методичний матеріал. – Київ, Видавництво КРЦПК, 2022. – 84 с.
6. Життєві кризи особистості : навчальний посібник / О.О. Баєр. – Д. : Вид.-во Дніпропетр. наун-ту, 2010. – 244 с.
7. Кризові стани в сучасних умовах: діагностика, корекція та профілактика / Під ред. проф. Л. М. Юр'євої. — К.: Видавництво ТОВ «Галерея Принт», 2017. — 174 с.
8. Ланко. О.А. Психологічна майстерність консультуванні: теорія, практика, поступ: Монографія / О.А. Ланко; наук. ред. Л.П. Вовк. Київ: Богданова А. М., 2019.
9. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи [Текст]: навч.посібник. Т.1 / за ред. Пророк Н. – К. : СВАРОГ, 2023. – 208 с.
10. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи [Текст]. Т.2. – К. : СВАРОГ, 2023. – 240 с.
11. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи [Текст]: навч.посібник. Т.3. – К. : СВАРОГ, 2023. – 236 с.
12. Панок В. Г. Психологічне консультування: теорія та практика : навч.-метод. посіб. / В. Г. Панок, І. М. Зварич, Я. В. Чапак, О. М. Чернописький; ред.: І. М. Зварич, В. Г. Панок, В. М. Радчук; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці : Рута, 2017. 272 с.
13. Психологія стресу та стресових розладів : навч. посіб. / П86 Уклад. О. Ю. Овчаренко. — К. : Університет «Україна», 2023. — 266 с.
14. Психологія екстремальності та психопрофілактика психічної травми й суїцидальних намірів : навч.-метод. посіб. / Л. І. Маг дисюк, Р. П. Федоренко, А. П. Мельник, О. М. Хлівна, Т. І. Ду чимінська. – Луцьк : Вежа-Друк, 2021. – 236 с.
15. Реакція на важкий стрес та розлади адаптації. Посттравматичний стресовий розлад [Текст]: навч.посібник / Л. О. Герасименко, А. М. Скрипніков, Р. І. Ісаков. – К. : ВСВ "Медицина", 2023. – 120 с.
16. Теорія і практика психологічної допомоги та реабілітації: підручник. Вид. 2-ге, доп. / кол. авт. ; за заг. ред. Василя Осьодла. – Київ : НУОУ імені Івана Черняхівського, 2020. – 484 с.
17. Технології здоров'язбереження молоді в умовах невизначеності: монографія / Данко Д.В., Завацька Н.Є., Гоян І.М., Завацький Ю.А., Блискун О.О., Сахарова К.О., Завацький В.Ю., Бровендер О.О., Целіщева М.О. / За наук. ред. Д.В. Данко, Н.Є. Завацької. К.: ПВТП «LAT&K», 2025. 303 с. ISBN 978-617-7699-98-8
18. Титаренко Т. М. Кризове психологічне консультування. – Київ : Главник, 2004. – 96 с.
19. Щербань О.П. Практика психологічного консультування. 2-ге вид. доп. / Щербань. Київ: «Право», 2014.

Допоміжна література

1. Алімов О.Ф., Афанасьєва Н.Є. Психологічне консультування в екстремальних та кризових умовах: Навчальний посібник. – Х.: УЦЗУ, 2008. – 122 с.

2. Віковий кризовий розвиток людини: від народження до дорослості [Текст]: навч.посібник / Валерій Миколайович Поліщук. – Суми : Універ.книга, 2024. – 459 с.
3. Гоян І.М., Ониськів І.Я. Психологія інтервенцій при кризових станах особистості / Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи, 2024, № 2 (64) С. 136 – 145. DOI: <https://doi.org/10.33216/2219-2654-2024-64-2-5-136-146>
4. Гоян І.М., Петранюк А.І. Ефективність програм першої психологічної допомоги в освітніх установах України: огляд доказів та новий підхід / Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи. Збірник наукових праць. No 3 (68), 2025. Том 2. С.239-250 DOI:<https://doi.org/10.33216/2219-2654-2025-68-3-2-239-250>
5. Гоян І. М., Цибуліна І. В., Кочерга Є. В., Базика Є.Л., Оленич В.П. Стресостійкість у допомагаючих професіях: техніки адаптації до емоційного навантаження /Наукові перспективи № 4(58), серія «Психологія» 2025 С.1571-1579 [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-4\(58\)-1570-1578](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-4(58)-1570-1578)
6. Консультативна психологія і психотерапія / ред. : С.Д. Максименко, З. Г. Кісарчук. – К.: Міленіум, 2005. – 243 с. (Зб. Наук. Пр. Ін-ту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. Сер. Актуал. пробл. психології; Т.3, вип. 3.
7. Наугольник Л.Б. Психологія стресу: підручник. Львів : Львів ський державний університет внутрішніх справ, 2015. 324 с.
8. Особливості надання психологічної допомоги військовослужбовцям, ветеранам та членам їхніх сімей цивільними психологами [Текст]: метод.посібник / Кокун О. та ін. – К. : ЦУЛ, 2023. – 176 с.
9. Панок В.Г. та ін. Основи психологічної допомоги : теорія та практика психоконсультавання : навч. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2019. 384 с.
10. Практикум з індивідуального психологічного консультавання військовослужбовців, ветеранів та членів їхніх сімей [Текст]: навч.-метод.посібник / Хоружий С.М. та ін. – К. : ЦУЛ, 2023. – 90 с.
11. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства - від знущань у сім'ї до політичного терору / Джудіт Герман ; пер.Оксана Лизак. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2024. – 416 с.
12. Психологія впливу. Оновлено та доповнено [Текст] / Роберт Чалдині ; пер.з англ. Н.Коваль, А.Зорницького. – Х. : Клуб Сімейного Дозвілля, 2023. – 608 с.
13. Психологія посттравматичного зростання [Текст] / Віталій Климчук. – К. : Вид."КНТ", 2023. – 124 с.
14. Психологічні практики в системі підготовки практичних психологів [Текст]: навч.-метод.посібник / Світлана Анатоліївна Поліщук. – Суми : Універ.книга, 2024. – 134 с.
15. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій [Текст]: практ.посібник. – К. : КНТ, 2023. – 218 с.
16. 101 спосіб впоратися з тривогою, страхом і панічними атаками [Текст] / Т. Пітерсон ; пер.з англ. А.Дудченко. – 3-тє вид. – К. : Наш Формат, 2023. – 240 с.
17. Федоренко Р. П. Психологічний практикум з консультавання : зміст, прийоми, технології : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Р. П. Федоренко, К. І. Шкарлатюк. – Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2012. – 200 с.
18. Федоренко Р. П. Психологія суїциду [Текст] : навч. посіб. / Р. П. Федоренко. – Вид. 2-ге, змін. та доп. – Луцьк : Вежа-Друк, 2016. – 340 с.
19. Шебанова В.І. Практики консультавання та терапії в кризових ситуаціях. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2017. 135 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського www.dnppb.gov.ua/
2. Електронна бібліотека НАПН України. URL : <http://lib.iitta.gov.ua/>
3. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України «Актуальні проблеми психології». URL : <http://www.apppsychology.org.ua/index.php/ua/>
4. Науковий журнал «Психологічний часопис» Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. URL : <http://www.apsijournal.com/index.php/psyjournal/about>

5. Наукова бібліотека Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.
URL: <https://lib.cnu.edu.ua/>
6. Сайт Інституту соціальної та політичної психології НАПН України. URL : <http://ispp.org.ua>

Викладач Ігор Гоян